

WILBUR SMITH

& Mark Chadbourn

KIO KAN

ŘEKA BOHŮ
KOLA OSUDU

Text copyright © Orion Mintaka 2022
Translation © Dalibor Míček, 2023
Originally published in the English language
as TITANS OF WAR in the UK by Bonnier Zaffre,
an imprint of Bonnier Books UK limited, London.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

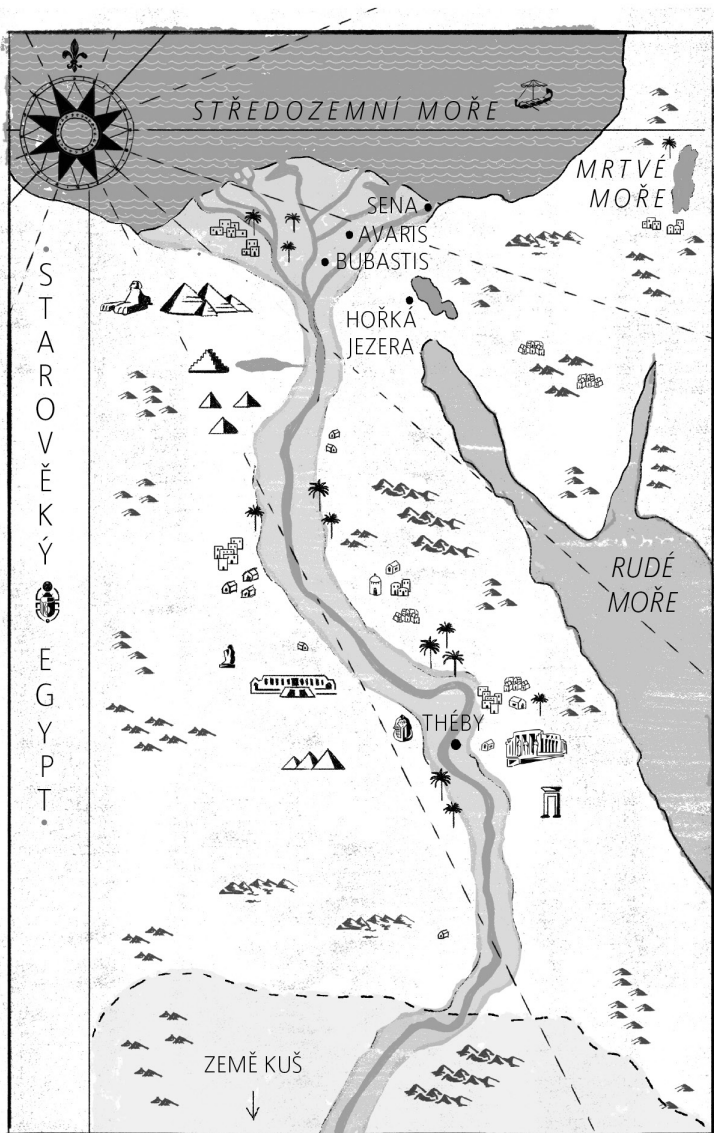
Z anglického originálu TITANS OF WAR
vydaného v roce 2022
nakladatelstvím Zafre, an imprint of Bonnier Books UK
přeložil Dalibor Míček
Redakční úprava Lukáš Foldyna
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek, v
edici Klokán, 2023
shop@alpress.cz
Vydání první

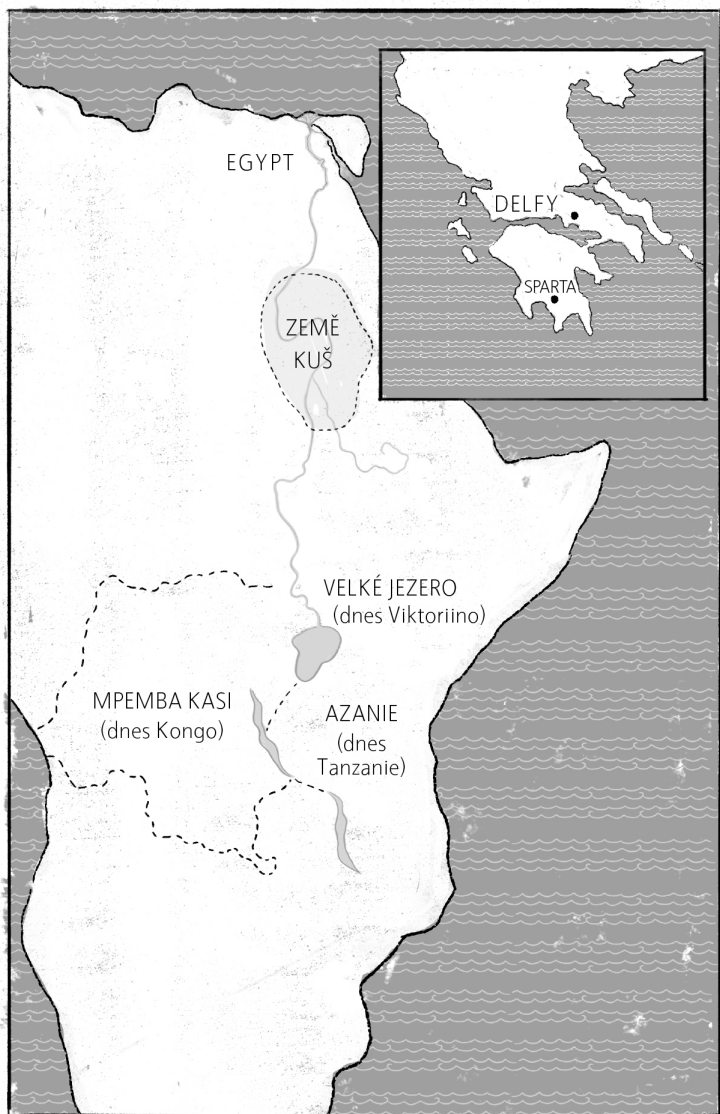
ISBN 978-80-7633-989-7

Mé lásce

MOKHINISO

*Duchové Čingischána a Omara Chajjáma vtělení
do měsíce zářícího jako dokonalá perla*

EGYPT

Podél okraje měsícem osvětleného ječného pole se kradli dva muži. Po napjatých holých zádech jim stékaly krůpěje potu, v dlaních pevně svírali jílce bronzových mečů a těkali očima kolem sebe. Nad obzorem se mihotala rudá záře, upozorňující na hořící farmy v žírném údolí Nilu, mračky kouře hnané horkým pouštním větrem zakrývaly hvězdy. Muži se dusili čpavým pachem spálenišť, v uších jim zvonil křik umírajících, jenž se zarýval do nočního ticha jako kvílení divokých koček. Čekala je děsivá práce, byli však na ni připraveni.

Tvořili nesourodou dvojici. Piay byl vysoký a svalnatý, měl hranatou bradu, vysoké lícni kosti a tmavé oči, jejichž pohled pletl hlavy ženám, které sloužily na faraonově dvoře. Jeho pomocník Hannu, podsaditý chlapík s tělem silně zarostlým černými chlupy, mírně kulhal a po levé tváři se mu táhla rozeklaná jizva, jež mizela v houštině neudržovaných uhlových vousů. Rozhlížel se po krajině očima planoucímá jako žhavé uhlíky.

„Jestli zajdeš ještě o kus dál, už se nevrátíš,“ zavrčel Hannu, když se zastavili na mírné vyvýšenině a zahleděli se na krajinu před sebou. „Hyksósové zaplavili tuhle zemi jako krysy o žních.“

„Odvahu, příteli,“ napomínal ho Piay. „Bázkivé srdce ty nájezdníky do jejich vzdálené vlasti nezažene.“

Hannu se ušklíbl. „Odvaha... Kdyby stačila jen ta, zvítězili bychom už před padesáti lety, když se tu poprvé ukázali. Uvidíme, k čemu ti bude odvaha, až se na tebe vyřítí jedna z těch jejich bestií a zakřivený meč bude stínat hlavy tvých kamarádů.“

Piay ho bodl prstem do hrudi. „Čeká nás práce.“

„Ano, ale ne za cenu našich životů. Taita přikázal, abychom se přiblížili tak daleko, jak to jen bude možné.“

„A my se skutečně můžeme přiblížit. Nevrátím se ke svému učiteli s prázdnýma rukama.“

Piay se ohlédl po šesti vojácích, kteří jim byli na této výzvedné misi přiděleni jako doprovod. Byli mladí. Krčili se u země a meče se jim chvěly v rukou, jak čekali na rozkazy. V dosavadních bojích padly spousty zkušených vojáků, takže teď Egypt musel verbovat chlapce, kteří ještě před několika dny pracovali na polích svých otců.

Zahleděl se do temnoty před sebou. Co asi mají barbaři v plánu? Na tuto otázku teď musel najít odpověď.

Nekonečná válka se převalovala údolím matky Nilu již téměř půl století. Barbaři převyšovali obránce počtem, jako by disponovali neomezenými zdroji nejlepších bojovníků na světě. Měli lepší zbraně – kruté zakřivené meče a luky třikrát silnější než egyptské. A nejdůležitější byly ty děsivé bestie, které tak děsily Hannua – silní a dobře vycvičení koně, kteří dokázali táhnout lesklé válečné vozy, z nichž válečníci při nezadržitelném postupu vypouštěli stovky šípů.

Mnozí již ztratili naději, že Egypt bude někdy znovu svobodný. Nikoli však jeho učitel. Moudrý Taita, mág a faraonův rádce, neochvějně hlásal, že nastane okamžik, kdy vyženou Hyksósy jednou provždy. Musejí nepřítel pozorně sledovat a čekat. Taita neustále vysílal své agenty, aby získávali cenné informace, které nakonec změní tok války. Jenomže tito zvědové pokaždé selhali.

Piay cítil, jak se mu svírá hrudník. On neselže. Je ze všech nejlepší. Uspěje. Sklopil zrak k bílé suknici, kterou měl na

sobě, ozdobené žlutě vyšívaným kruhem Raova ohnivého válečného vozu. Byl to jeho nejcennější majetek, dar, který mu věnoval Taita v den, kdy dokončil svá studia. Pokaždé, když si suknici oblékl, mu přálo štěstí. A toto byla jeho chvíle. Čeká ho sláva.

„Požádals mě, abych tě upozornil, kdyby tvé sebevědomí narostlo natolik, až by hrozilo, že ti praskne hlava,“ varoval jej Hannu. „Zdá se, že ten okamžik právě nastal.“

Do noci zazněl strašný výkřik a Hannu strnul děsem. Piay sebou škubl. Jeho vojáci zesinali, jako kdyby viděli mrtvolu vylézat z hrobů.

Piay si žádný projev strachu nemohl dovolit. Jeho muži na něm záviseli, očekávali, že je bezpečně dovede do země nasáklé krví. Hyksósové znovu postupovali a zabírali území, z něhož je Egypťané před pouhými dvěma roky vyhnali, a nemilosrdně zabíjeli každého, na koho narazili. Farmáři museli nové pány poslouchat, aby uchránili holé životy. Ostatně jako vždycky.

Hannu těkal zrakem po ztemnělých polích. Nebál se – Piay věděl, že jeho druh nezná strach. Řídil se instinkty bojovníka, vybroušenými v bitvách jeho předchozího života vojáka.

Piay vzpomínal, jak se s ním seznámil. Náhodou na něj narazil, když Hannu žebrol v zaprášených ulicích Théb. Chromá noha, památka na zranění utrpěné na bitevním poli, znamenala, že již nemůže být členem elitní gardy Modrého krokodýla, a mnozí ho pokládali za nemohoucího ubožáka bez budoucnosti. Jenže Piay tehdy v tom urputném chlapíkovi, v jeho sžíravém pohledu a v opovržení, jímž stíhal vzdělané a bohaté cizince, rozpoznal vlastnosti, které jiným unikaly. Identifikoval v něm erudici a moudrost, jichž si cenil i mnohem moudřejší muž, a okamžitě Hannua angažoval jako svého pomocníka a příležitostného rádce, služebníka a diplomata.

A Hannu si dal za úkol dohlédnout, aby Piay zůstal oběma nohama pevně na zemi.

„Přiznávám, že se někdy nechám strhnout přílišným sebevědomím,“ zabručel Piay.

„A svou nevymáchanou hubou.“

Piay sevřel rty do úzké přímky. „Jsem uznávaný zvěd, proslavený mnoha vynikajícími vlastnostmi...“

„Kromě pokory.“

„... a vycvičený v umění války i míru samotným velkým Taitou. Podvoluji se však tvým znalostem bitevních polí nasáklých krví a pachem porážky.“

Hannu přimhouřil oči.

„Budeme pokračovat s nejvyšší opatrností a při prvním náznaku potíží ustoupíme. Je to fér?“

Hannu znovu zavrčel v nepřesvědčeném souhlasu.

Piay zvedl ruku a luskl prsty. Skupinka vyrazila hlouběji do nepřátelského území.

Nad stvoly obilí rozkymáčenými větrem zněl do noci smích. Piay cítil těžký pach barbarských zvířat. Dozvěděl se, že před vpádem Hyksósů Egyptané koně neznali, ale barbari jeho vlast zaplavili dlouho předtím, než se narodil.

Taita mu vyprávěl, jak to bylo, když se Hyksósové poprvé přišli jako bouře na zádech svých ořů. Mág tu hrůzu prý viděl na vlastní oči, ale pokud to byla pravda, musel být Taita požehnaný bohy, neboť vypadal jen o pár let starší než Piay.

Vzduchem se neslo frkání a podupávání koní. Byli blízko, ale ne dost blízko.

Taita mu prozradil, že Egyptané poznali Hyksósy, barbarský lid ze vzdáleného východu, již dlouho před invazí. Přišli z hornaté krajiny a kdysi to byl farmářský národ, potom se však naučili zacházet se zakřivenými meči a dvojité prohnutými luky. Když začali v malých skupinkách pronikat na Sinaj a postupovat podél Nilu, Egyptané je zprvu pova-

žovali jen za nepříjemné škůdce, kteří přepadali karavany, tyrkysové doly a izolovaná sídla.

Kdo by si tehdy dokázal představit, že si chtějí podrobit celý Egypt?

Jejich král to však plánoval již dlouhou dobu. Do Théb dorazila znepokojivá hlášení o obrovské armádě, která táhne na jejich civilizovanou vlast. Rudého uchvatitele, falešného faraona Dolního království, Hyksósové rozdrtili na prach, přestože proti nim postavil všechna svá vojska. A pak se barbaři obrátili na jih, do Horního království.

Hyksósové chtěli všechno.

Zvěsti o krvavých porážkách a ničení na severu se samozřejmě donesly k faraonovi a ten sáhl hluboko do svých pokladnic, aby odrazil hrozící invazi. Spěšně se stavěly nové galéry a po obou březích Nilu pochodovala armáda, aby arogantní vetřelce zničila. I poté, co se dozvěděl o temném osudu Rudého uchvatitele, však faraon nadále hluboce věřil mýtu o egyptské nadřazenosti.

Piay si dobře pamatoval, s jakým pohnutím Taita líčil porážku velké egyptské armády, kterou Hyksósové rozdrtili během jediného dne – a jeho učitel rozhodně nepatřil k lidem, kteří dávají najevo emoce. Galéry se potápěly zachváceny plameny a barbaři hnali zbytky kdysi hrdého vojska k jihu a při každé příležitosti je napadali. Z velkolepých bitev se staly pouhé šarvátky.

Od toho tragického dne znal Egypt jen nekonečnou válku, krveprolití a smrt. Trvaly už padesát let. Po prvním pádu Théb uprchl Taita daleko na jih spolu se současným faraonem. Velký panovník byl tehdy pouhý chlapec. Po dlouhém pobytu v zemi za nilskými katarakty se Taita vrátil s obnovenou vojenskou silou, aby vypudil nepřítele z Města stovky bran a zahnal ho zpět do Dolního království. Hyksósové se však nikdy nepodvolili, neustále soupeře napadali a znovu získávali ztracená území, aby o ně zanedlouho zase přišli, jak se válečné štěstí přelévало z jedné strany na druhou.

Egyptané pod Taitovým vedením pokračovali v udatném odporu, ovšem čas rozhlodal jejich ozbrojené síly a šance na opětovné získání země, kde se narodili, se rozplývala jako ranní mlha.

A nyní nastala chvíle skutečného zoufalství.

Od nedalekého hořícího statku se přes osetá pole nesl hustý dým a do hukotu šlehajících plamenů se mísil hlasitý smích dosud neviditelných útočníků.

Piay svým mužům pohybem dlaně naznačil, aby se sklónili pod klasy, a sám se plížil k ohni. Za sebou vnímal Hannua.

Smích již zněl hlasitěji a zvěd rozeznával hrdelní tóny podivného barbarského jazyka.

Na okraji zavlažovacího kanálu se Piay přitiskl břichem k zemi a dál se plazil jako had. Zřetelně slyšel ustálený rytmus vahadlové pumpy, kbelík na konci dlouhé tyče se ponořil do vody a pak se protiváhou závaží zvedl, aby vylil životodárný obsah do melioračního korýtku.

Dál vpředu se k obloze zvedaly plameny táborového ohně, noční vánek unášel souhvězdí jisker. Kolem hořících hrud vyschlého zvířecího trusu a slámy posedávalo šest barbarů v kožených čapkách a náprsních plátech a žvýkalo pruhu sušeného masa. Zakřivené meče spočívaly v pochvách, luky měli položené vedle sebe. Zjevně nečekali, že by je někdo napadl. Oprávněně. Tady byli pány nad životem a smrtí oni.

Jeden barbar se probíral hromádkou mečů, amuletů a prstenů – byla to kořist získaná od mrtvých egyptských vojáků.

Piaye pálil v očích štiplavý kouř a zamrkal, aby se zbavil slz. Když se mu pročistil zrak, zahlédl na okraji jantarově zbarveného světelného kruhu kolem táboráku další postavu. Muž seděl celý zhroucený, ale když zvedl hlavu, tančící plameny ozářily zaschlou krev v koutku úst a levého oka, v obličejí se zřetelně rýsovaly podlitiny. Zřejmě zajatý egyptský voják, jehož Hyksósové mučili, aby získali informace o zbytcích prchajícího vojska.

Piay cítil, jak mu v hrudi doutná vztek. Jeden z barbarů se zvedl a odkolébal se k zajatci. Hyksóský bojovník přidřepel vedle zakrváceného muže a něco mu zavrčel do ucha. Jistě mluvil jazykem Egyptanů, neboť nešťastník odvážně zakroutil hlavou. Barbar mu vlepil facku a se smíchem se vrátil k ohni. Jeho druhové se uchechtli a pokračovali v přerušené debatě.

Piay si prohlížel skupinku nepřátel a pátral po jejich slabích. Upřel pozornost na muže, v němž vycítil vůdce oddílu. Kapitán seděl stranou od ostatních a do rozhovoru se zapojoval jen vzácně. Kůži v obličeji nad hustým křoviskem vousů měl poznamenanou neštovicemi a přimhouřenýma očima pátravě hleděl do temnoty za září ohně. Piayovi se zdálo, že přímo cítí, jak z toho muže vyzařuje síla – jako vlny vedra z pouštního písku upečeného sluncem.

Ten chlap je bezpochyby mimořádně nebezpečný, usoudil, představuje největší hrozbu.

Piay se v duchu obrnil. Dostal se do situace, z níž mohl vytěžit veškerou slávu, o které kdy snil. Nepřátelský oddíl byl početně slabý. Moment překvapení umožní Egyptanům postavit se s úspěchem i proti větším válečnickým zkušenostem a dovednostem soupeře. V tomto boji mohou zvítězit. Přece nenechají krajana v rukou takových barbarů! Kdo ví, jaké utrpení by musel snášet, než by ho nakonec zbavili života?

Jaká tajemství zajatec vyslechl? Piay by se mohl vrátit s cennými informacemi, které by dokonce mohly zvratit průběh války.

Pokynul svým lidem, ať se k němu připojí. Viděl, jak jim v obličejích stažených napětím svítí bělma očí. Jistě, báli se, ale jeho rozkazy splní do posledního písmene.

Hannu se připlazil vedle něj a zašeptal: „Teď není vhodná chvíle k útoku, neprozkoumali jsme okolní terén.“

„Na to není čas,“ vydechl Piay. „Musíme jednat hned. Čím déle budeme otálet, tím větší riziko, že nás objeví a zmasa-

krují.“ Věděl, že své muže dovedl do bodu, odkud již není návratu. Téměř slyšel, jak mu v uších zní Taitova chvála.

Všiml si, že se kapitán ještě více vzdálil od ohně. Seděl se zkříženýma nohama na samém okraji světelného pruhu kolem ohniště, hleděl k nebi, rty se mu pohybovaly jako při modlitbě a teď sáhl do koženého váčku, který mu visel u pasu.

Piay natáhl levou ruku a signalizoval svým mužům, ať počkají.

Hyksóský kapitán rozevřel dlaň, v níž ležela hrstka květů s tmavými korunními plátky. Piay se zachvěl, když rozpoznal charakteristický tvar modrých lotosů. Této rostlině se říkalo květ snů a byla zasvěcena bohu Raovi, protože se zvedala z vod Nilu s prvním jitřním svitem a mizela se západem slunce. Kněží v chrámech pili vývar z květů již od pradávna, neboť jim umožňoval kontakt se samotnými bohy. Povíдалo se, že nápoj dokázal přenést jejich *ka* do posmrtného života, kde před svým návratem do světa lidí získávali tajné vědomosti. Jiní zase tvrdili, že po požití odvaru nabývají nadpřirozené schopnosti.

„Čekejte,“ špitl Piay. „Modrý lotos odvede jejich vůdce do světa snů a vidin a my tím získáme ještě větší výhodu.“

Ostatní barbaři se smáli, žvýkali maso a házeli další suché kobylince do ohně, z něhož pokaždé vylétly k noční obloze roje zlatých jisker. Zajatec svěsil hlavu na prsa. Pro něj již nebyla naděje – rezignovaně se smířil s brzkou smrtí.

Kapitán zabloudil pohledem ke hvězdám a měsíci v úplňku, pak mu těžká víčka postupně poklesla.

Piay vytasil meč, zvedl se do dřepu a zavelel: „Teď!“

Egyptané vyrazili a nad žírnými poli zazněl bojový pokřik, při němž tuhla krev v žilách.

Piay se řítíl na nepřítele. Byl silný a rychlý a hlavou mu probíhaly vzpomínky na všechny lekce šermu od chvíle, kdy měl sotva tolik sil, aby zvedl meč – potil se pod žhavým sluncem, odrážel výpady a sám útočil, pohyboval se elegantně jako chrámový tanečník, až se mu válečnické umění stalo

druhou přirozeností. Chlubil se na setkání, že je nejlepší šermíř v Egyptě, a jen málokdo mu odporoval.

V okamžiku, kdy na holé kůži ucítil teplo táborového ohně, stáli již barbaři na nohou a snažili se vytasit zakřivené meče – s výjimkou kapitána, jenž zůstal sedět se zkříženýma nohama, ponořený do hlubin podsvětí, v němž jej modrý lotos uvěznil.

Piay se skokem ocitl před prvním hyksóským bojovníkem, a zatímco se jeho protivník rozmachoval k ráně, zarazil mu čepel přímo do srdce. Prudce vyškubl meč z rány a otočil se proti dalšímu soupeři.

Všichni barbaři však již bojovali. Hannu se oháněl zbraní se silou muže dvakrát většího. Jeden Egyptan již odpadl po zásahu do stehna, bylo však jasné, že přežije.

Piay přiskočil k zajatci. Ubožák k němu zvedl vykulené oči, jako by nemohl uvěřit tomu, co vidí.

„Přišli jste pro mě,“ zasípal.

„Nezapomeň potom vyprávět kamarádům, kdo ti zachránil život. Jmenuju se Piay.“

„Piay,“ ozvalo se ze tmy ozvěnou.

Cizí hlas to jméno spíš vydechl, než vyslovil, v hukotu ohně je bylo sotva slyšet. Piay se otočil a spatřil hyksóského kapitána, který se probíral z transu a snažil se zaostřit pohled.

Piay přerázl zajatci pruhy kůže, které mu poutaly zápěstí, a zvedl ho na nohy. „Někam se schovej,“ sykl na něho. „Až tu skončíme, odvedeme tě domů.“

„Piay.“ Kapitánův hlas zněl nyní silněji.

Oslovený se otočil, natáhl ruku s mečem a utrousil: „Porazili tě lepší bojovníci. Jestli utečeš, zachráníš si život. A pověz svým kumpánům, že se Egypt nikdy nenechá udolat.“

Kapitán se napřímil v celé své mohutnosti. Piaye převyšoval o celou hlavu a bylo zřejmé, že účinek modrého lotosu pominul. V očích jako by mu šlehaly šedé plamínky, neupravené dlouhé černé vlasy měl propletené koženými řemínky,

na nichž visely drobné kůstky, které při každém pohybu hlavy zlověstně chřestily o sebe v děsivé melodii smrti. Rty stáhl do vlčího úšklebku.

Piay se už v životě setkal s mnoha Hyksósy, ale s podobným chlapem dosud ne. Na jeho pažích viděl složitě propletené tetování, jehož symboly zjevně vyprávěly jakýsi příběh.

„Vidím tě,“ vydechl kapitán. „Po tvém boku stojí bůh Anúpev.“ Stočil nesmiřitelný zrak kamsi za Egypťanova záda, jako by ve stínech někoho nebo něco vyhlížel.

„Zdrhej,“ křikl Piay do hlomozu boje. „Má trpělivost není nekonečná. Teď ti projevuji milosrdenství naposled.“

„Kráčel jsem po břehu černého oceánu až k samému okraji podsvětí,“ pokračoval kapitán, jako kdyby Piayova slova neslyšel. „Slyšel jsem šepot bohů.“

Vytasil meč a zamával jím. Světlo ohně se od zakřivené čepele odráželo v jantarově zbarvených záblescích.

Pokud mu v žilách stále koloval odvar z modrého lotosu, očividně mu neubral nic z jeho schopností. Pohyby meče byly precizní, zbraň ovládal jako nejlepší šermíř.

„Jmenuju se Sakir,“ zaburácel kapitánův hlas. „Mnozí mě znají pod přízviskem Rudý jestřáb, pro jiné jsem Ten, kdo kráčí s bohy. Ze všech Hyksósů, které jsi mohl zvolit za své nepřátele, sis vybral toho nejhoršího. Já se smrti nebojím, vítám ji a objímám. Ty jsi mě teď vyrušil z mých snů, a proto přivolaám smrt na tvou hlavu.“

Piay se zasmál. „Máš o sobě vysoké mínění, ale ve skutečnosti nejsi nic než další špinavý nájezdník, který šlape po slávě Egypta. Jsi jako pomíjivý stín, který přelétne po této zemi a brzy zase zmizí.“

Sakir vložil do úst dva prsty a vydal ostrý hvizd.

Piay se ohlídl po bojujících barbarech a snažil se pochopit smysl signálu, který jim vyslal jejich velitel. Zdálo se, že na ně neměl žádný vliv, pořád bojovali stejně chaoticky a nekoordinovaně. Sakir se náhle ohnal mečem takovou silou, že by soupeře rozťal vejplů, kdyby Piay nezvedl vlastní meč

a obratným pohybem zápěstí neodklonil protivníkovu čepel stranou.

Sakir odpověděl protiútokem přímo před sebe. Piay bleskurychle uskočil a plně se soustředil na souboj. Hyksóský kapitán byl vskutku tak dobrý, jak o sobě prohlašoval.

Kroužili kolem táborového ohně. Piay nasával nosem štiplavý kouř, který ho pálil v očích, takže musel několikrát zamrkat, aby vyhnal slzy, kdežto na Sakira, jak se zdálo, neměl dým žádný vliv. Čepele do sebe divoce narážely, noci se nesl kovový řinkot.

Piayovi stékaly po zádech čůrky potu a vsakovaly do suknice. Zkroutil rty v posměšném úšklebku, aby zakryl zneklidnění. Dosud nikdy nestál proti soupeři tak zdatnému jako tento válečník. Byli si navzájem rovni.

Nenechám se porazit, opakoval si v duchu, jsem nejlepším šermířem v celém Egyptě.

Kopl do ohniště, z něhož vyletěl žhnoucí kus suchého trusu a zasáhl Sakira do stehna. Hyksóský kapitán nehnul brvou. Jako kdyby vůbec necítil bolest.

Zaznělo vzdálené hřmění a hned nato zaslechl Piay výkřiky.

Po stezce mezi poli se k nim řítily hyksóští jezdci. Kapitánův hvizd nebyl určen hrstce barbarů potýkajících se s egyptskou patrolou. Sakir jím povolal posily.

Piayovi se sevřel žaludek. Hannu měl pravdu – byl příliš sebevědomý. Před útokem měl prozkoumat okolní terén.

Padl k zemi, otočil se na levé ruce a obloukem vykopl pravým chodidlem. Podrazil Sakirovi nohy, srazil ho do prachu a vrhl se k němu. Přidupl mu zápěstí ruky, v níž svíral zakřivený meč, a udeřil protivníkovi hlavou o zem. Levá strana Sakirova obličjeje skončila v ohništi a tentokrát hyksóský kapitán zaječel bolestí. Do vzduchu se vznesl zápach spáleného masa.

Piay se rozběhl. „Prcháme!“ zaječel na své muže. Přiskočil k zajatci, popadl ho pod paží a táhl jej pryč od ohně. V běhu se ohlédl a zachvěl se hrůzou. Hyksóští válečníci se

slétli jako dravci na zbytek jeho výzvědné skupinky. Kopyta jejích koní drtila lebky, čepele mečů se zabodávaly do hrdel a hrudníků. Jekot umírajících trhal Piayovi uši.

Vtom do něj kdosi narazil a srazil ho do stínu zavražovacího kanálu. V posledním okamžiku se zhluboka nadechl a ponořil se pod temnou hladinu. Hned nato spadla do studené vody další dvě těla – zajatý egyptský voják a Hannu.

Pomocník jej popadl za loket a sykl mu do ucha: „Co nejrychleji kupředu, ale tiše! Získali jsme trochu času, ale nic víc.“

Piay chytil osvobozeného zajatce za ruku a všichni tři se zpola brodili, zpola plavali a vzdalovali se od dusotu kopyt kolem ohniště.

„Přijdu si pro tebe, Piayi!“ zahřměl do noci Sakirův hlas. „Můžeš utíkat, jak rychle dokážeš, můžeš přede mnou prchat dny a týdny a měsíce. Pak ale nastane chvíle, kdy se otočíš – a já budu stát za tebou. A tehdy tvůj život skončí!“

Piay se prodíral studenou vodou a jeho nálada potemněla. Před duševním zrakem se mu zjevily tváře mladíků, jimž velel. Byli to sotva odrostlí chlapci, nevinní, a věřili mu. A on je zklamal.

Dokáže své selhání někdy odčinit? Jako by mu temnota zavražovacího kanálu pronikala do těla a svírala srdce.

Hannu ho zatahal za paži a ukázal před sebe. Hladinu ozářenou měsícem čeřily vodní krysy, které před nimi prchaly. V místě, kde se část břehu zřítíla, se pak hrabaly černou hlínou nahoru a mizely v polích.

„Za nimi,“ vydechl Hannu.

Piay zaryl prsty do mazlavého bahna a plazil se z kanálu. Nahoře se zapřel a pomohl vylézt i zajatci a pak Hannuovi. Krátce pohlédl pomocníkovi do očí a němě mu poděkoval za pohotovou úvahu, která je zachránila.

Kdesi vzadu hulákali Hyksósové pátrající po kořisti a za okamžik zazněl vítězoslavný výkřik.

„Viděli nás,“ vyjekl Hannu. „Do polí!“

Všichni tři uprchlíci se přikrčili a vnořili se do zlatavého moře ječmene. Za nimi zůstal ve vzrostlém obilí průchod, v měsíčním světle zřetelně viditelný, jinou možnost však neměli. Piay neúnavně postupoval a neustále měnil směr, až je od místa, kde je nepřátelé spatřili, dělila větší vzdálenost.

Znaveně se položil na zem a oba průvodci klesli vedle něho. Počkal, až se mu uklidní dech, a napíнал sluch. V dálce dusala kopyta po stezkách, které protínaly úrodná pole na nilském břehu, ozvěna přinášela volání a odpovědi barbarů.

„Pojďme dál,“ naléhal voják. „Rány mě pálí jako...“

Piay ho umlčel dlaní přitisknutou na ústa a přiložil si ukazovák ke rtům. Instinkt mu napovídal, že ještě nemají vyhráno. Do nozder ho udeřil ostrý pach kouře a vzápětí přerostl tlumený praskot v dunivý hukot, jenž nabíral na intenzitě.

Hannu pochopil.

„Zapálili pole.“

Piay se ohlédl k zavražovací strouze. Nad karmínovou stuhou ohně zářící do noci se vznášely mraky dýmu. Vysoko šlehající plameny běžely obilím stále rychleji.

Zraněný vykřikl, pak se vyškrábal na nohy a dal se na útěk. Hannu po uprchlíkovi skočil jako útočící býk a srazil ho k zemi.

„Musíme utéct!“ zvolal voják.

„Právě to barbari chtějí,“ odsekl Hannu. „Počkají si na nás na druhé straně pole.“

„Ale tady přece zůstat nemůžeme!“

Piay se rozhlédl na všechny strany, zorientoval se a pokynul oběma společníkům, ať ho následují rovnoběžně s linií požáru.

„Zešílel jsi?“ zaječel voják.

„Nejspíš ano,“ houkl Hannu.

Piay sprintoval ze všech sil a ignoroval planoucí hradbu, která se rychle přibližovala. Plameny šlehaly do výšky jeho hrudi, v uších mu zaléhalo hladovým hukotem požáru.

Uprchlíky zahltil dusivý kouř hnaný větrem, takže prakticky neviděli před sebe.

Horký vzduch ho nesnesitelně páčil v plicích a Piay cítil, že poslední jiskřička naděje nenávratně mizí. Vzápětí však prudký poryv odvál mraky dýmu a před jeho očima se otevřelo rozlehlé černé spáleniště.

„Tudy!“ zvolal.

Hlavní zavlažovací kanál vedl kolmo od řečiště Nilu a přiváděl životodárnou vodu hlouběji do úrodné krajiny. Piaye bolela spálená kůže, jak ho ožehly plameny, a dávivě vykašlával hustý kouř. Nezakolísal však a bez váhání skočil do kanálu. Když se vynořil z chladivé hlubiny, slyšel dvojí mohutné šplouchnutí – oba společníci jej následovali do vody.

„Tentokrát se ti ten risk vyplatil,“ utrousil Hannu, když vystrčil hlavu nad hladinu a potřásl jí, aby vytřepal vodu z vousů.

Za nebezpečných situací jednal Hannu chladnokrevně jako ostřílený bojovník, Piay však viděl, že když se teď dostali z nejhoršího, jeho pomocník se vrátil ke své obvyklé prostořekosti.

Za praskotu ohně nad hlavami se plížili korytem kanálu, a když narazili na stavidlo, vylezli z vody.

Nahoře na břehu se Piay ohlédl a spatřil siluetu, která stála nehybně jako socha v chrámu a zřetelně se rýsovala na pozadí pekelné výhně. Přestože si v temnotě nemohl být jistý, domníval se, že to je Sakir a že hyksóský válečník hledí přímo na něj.

Rákosí na břehu Nilu šustilo v závanech větru. Piay vdechoval vlhký pach řeky a velmi opatrně rozhrnoval stvolý rákosu, aby nevyplašil odpočívajícího krokodýla. Jako chlapec viděl, jak jedna tahle bestie spolkla naráz malé dítě. Život neustále přináší nová poučení, jak říká jeho učitel Taita, a Piay si právě tuto lekci vzal k srdci.

Hannu, jenž krácel o kus dál, tiše hvízdal. Podařilo se mu objevit loďky, které ukryli, když zvečera dorazili na východní břeh Nilu.

Každé malé plavidlo, vyrobené z pevně svázaných rákosových stvolů a vybavené dvěma vesly, bylo určeno pro jednoho veslaře. Na zádi mělo rákosovou kostru, přes kterou byl natažen kus špinavého plátna, aby za dne poskytl kryt před palčivým sluncem.

Piay vklouzl pod baldachýn a s rukama za hlavou se položil na dno loďky. Zachráněný voják se zhroutil na přidi. Hannu, který nejevil žádné známky únavy – léta služby v gardě Modrého krokodýla jej doslova zocelila –, usedl na příčku a chopil se vesel.

Jakmile se dostali do proudu, Piay se konečně uvolnil a přestal se ohlížet na východní břeh. Vzpomínka na hyksóského kapitána, jehož postava se rýsovala proti záři ohně, se mu však propálila do mysli. Viděl ho, i když zavřel oči.

„Pověz mi, kamaráde,“ oslovil vojáka, „proč tě Hyksosové zajali, místo aby tě zabili na bitevním poli?“

Voják se zvedl na lokty.

„Barbaři připravují útok na Théby. Vypytaí se na sílu naší armády, jestli dokáže Město stovky bran uhájít. Řekl jsem jim...“ Hlas se mu zlomil. „Neřekl jsem jim vůbec nic.“

„Jsi odvážný chlapík. Až se vrátíme, dostaneš bohatou odměnu.“

Piay ležel na zádech a pozoroval mléčnou řeku hvězd, která zrcadlila Nil na noční obloze. Útok na Théby! Právě toto byla informace, pro kterou ho Taita na nepřátelské území vyslal.

Přesto si však nemohl vychutnávat úspěch své mise, jeho duši tížila smrt šesti vojáků. Šesti *ka* byl navěky odepřen přístup do posmrtného života.

A do nebezpečí je přivedl jeho chybný úsudek, jeho neuvážené riskování. Na krutou daň za své omyly do smrti nezapomene. Se sklopenou hlavou se pomodlil za mrtvé, ale to nestačilo.

Po chvíli si uvědomil, že už dál nedokáže nahlížet do temných hlubin svého nitra.

„Velitel oddílu Hyksůsů bude muset svým generálům vysvětlit, jak přišel o cenného zajatce. To ho naučí, aby přišť nebyl tak arogantní.“

Voják se neklidně zavrtěl. „Nechtěl bych mít Sakira za nepřítele.“

„Pročpak?“

„Je šílený. Vlastní lidé se ho bojí. Pořád se oddává snům vyvolaným modrým lotosem. Barbaři si mezi sebou šeptají, že se prochází ve společnosti bohů, kteří jej obdařili nadlidskými schopnostmi.“

Piay se zasmál. „Co na to říkáš, Hannu?“

„Vzpomínám, jak jsem jednou kopal hrob pro nepřítele, který o sobě tvrdil, že se prochází s bohy,“ odvětil Hannu. „Po pravdě řečeno byli dva nebo tři.“

„Posmívejte se, jak chcete,“ nedal se voják. „Ale já jsem se mu díval do očí a slyšel jsem, co o něm říkali jeho lidé, když byl pryč. Věř mi, on ti nikdy neodpustí, co jsi mu dnes v noci provedl. Jeho srdce hoří...“

„A jeho ksicht taky,“ uchechl se Hannu.

„Jeho srdce hoří nenávistí, která mu dodává sílu. Nedá si pokoj, dokud se nepomstí.“

„Jen ať si přijde,“ mávl Piay rukou. „Nepřátelé, které pohání zášť, mi nejsou cizí. Jestli se domnívá, že mi může proříznout hrdlo uprostřed egyptské armády, a dokáže to, klidně se skloním před jeho uměním.“

Rozhovor umlkl a ticho rušilo jen šplouchání vesel a pleskot vlnek o lodní trup. Piay se ponořil do vzpomínek. V životě poznal prakticky jen boj. Jeho učitel Taita s láskou a pohnutím vyprávěl o dobách míru před příchodem Hyksůsů, kdy vzkvétal obchod a vzdělanost, hudba a umění. Ale i tehdy bojoval panovník proti Rudému uchvatiteli, falešnému faraonovi, jenž se zmocnil Dolního království.

Dnes však již téměř nikdo nevěděl, co je mír, lidé znali jen období nesnesitelného napětí, prokládaná zuřivými bitvami, jak se jedna či druhá strana pokoušela získat výhodu. Hyksosové toužili dobýt celý Egypt a zřejmě i území za jeho hranicemi. Taita, mistrovský stratég, věděl, že pokud barbarům dovolí okupovat celou zemi, bude pak prakticky nemožné je vyhnat. Byli chytří, tihle barbaři, dokázali si rychle získat lid na svou stranu. Porobené obyvatelstvo mohlo vést dosavadní každodenní život téměř nerušeně. Mohlo si samo rozhodovat o svých záležitostech – nebo alespoň žít v iluzi, že si sami vládnou –, zatímco za všechny nitky tahali hyksóští generálové, kteří také vybírali daně.

Lidé nechtěli nic než klid a možnost žít před zraky bohů. Taitovi a jeho válečné radě tak zbyl jen omezený počet možností.

Ano, Taita byl Piayovým učitelem a mistrem, ale současně mu nahrazoval otce. Piay zavřel oči a snažil se vybavit si tváře svých rodičů, ty však zůstávaly jako vždy ve stínech. Jen pětkrát viděl záplavy matky Nilu, když ho k Taitovi přivedli a poprosili nejmoudřejšího faraonova rádce, aby učil jejich syna a poskytl mu tak naději na lepší budoucnost bez neustálé dřiny a strádání, které přinášel život na sporném území úpícím pod častými nájezdy barbarů.

Vzpomínal, jak plakal, když tehdy v noci odcházeli, nebo si alespoň myslel, že plakal, ale od onoho dne jako by se ocitl v prudkém víru učení se od mistra eunucha. Taita měl mysl ostrou jako dýka a nesnášel hlupáky, oplýval však laskavostí a nešetřil pochvalami, byly-li zasloužené. Piay se naučil mít ho rád a jeho život se stal nesouměřitelně lepším oproti čemukoliv, co by mu rodiče mohli nabídnout – obklopovaly jej poklady faraonova dvora a nejkrásnější ženy Egypta.

Však si to také zasloužil. Nikdy nezapomene na bodavé ostny bolesti, když jej Taita šlehal rákoskou po hřbetech rukou, kdykoliv neodpověděl správně na položenou otázku nebo nevytasil meč s požadovanou obratností. Více než po

čemukoliv jiném toužil Piay docílit, aby byl mág na něho pyšný, a čas od času se mu to i podařilo.

Ale jak vysvětlí ztracené životy a trápení, které způsobil rodinám svých mužů? Nemorální člověk by se hájil, že to nebyla jeho vina, že o výsledku rozhodli bohové. Taitovi však lhát nemohl. Čest je důležitější než zlato – v této víře byl vychován. Podstoupí trest, i když ho to v očích mistra zničí. A vskutku počítal s devastujícími následky. Kam až mu paměť sahala, toužil po Taitově ocenění.

Cítil, jak se mu svírá srdce, nepřipustí však, aby v něm pocit viny vytušil Hannu či kdokoliv jiný. Nejdůležitější je důvěra v sebe sama, tímto pravidlem se vždycky řídil. Slabost je pro malé lidi.

V trvajícím šeru na protějším břehu se mezi datlovými palmami, ohýbanými větrem na pozadí hvězdnaté oblohy, míhala světla. Vrátili se živí. A nyní bude čelit soudu.

Plátěné stěny stanu se prohýbaly pod nápory nočního větru, namáhané upevňovací provazy popraskávaly. Roztančený plamen lampy planoucí uvnitř vrhal na plátno zvlněné stíny. Piay nasál sladkou vůni olivového oleje a sledoval očima svého učitele, který přecházel sem a tam. Hlavou mu bleskla vzpomínka na první společný večer, kdy byl Taitovi představen, a uvědomil si, že pověsti nelhaly. Zdálo se mu, že eunuch za ty roky vůbec nezestárnul. Byl vysoký a pohledný, měl plné rty a jasné oči, z nichž vyzařovala inteligence, pronikavé a pátravé. V mládí býval otrokem, ale vypracoval se k nesrovnatelně vyšším metám – od vychovatele princezny Lostris až po muže, jenž určoval osudy Egypta. Dnes si oblékl dlouhou róbu z rudého hedvábí, na prsou vykládanou drahokamy uspořádanými do tvaru sokola s široce rozepjatými křídly.

Piay cítil, jak se jej při pohledu na mága zmocňuje bázeň. Mnozí hovořili o podivných, téměř nadpřirozených

schopnostech, jež z Taity sálaly jako ze slévačské pece, a nyní sám ten žár cítil. Mistrovy oči jiskřily do pološera, které je obklopovalo, a když na něj Taita upřel pronikavý pohled, musel Piay bojovat s nutkáním padnout na kolena.

„Nikdy nikdo nepochyboval, že se Hyksósové pokusí znovu obsadit Théby,“ konstatoval mág jakoby sám pro sebe. Déle než hodinu vyslýchchal zachráněného vojáka, kterého pak poslal, ať se nají a nechá si ošetřit rány. „Ovládat Město stovky bran, klenot v egyptské koruně, bylo odjakživa jejich největší touhou. Nikdy nezapomněli, jak se města zmocnili v bouři krve a zbraní krátce poté, co zahájili invazi do naší země. Moc dobře si uvědomují, jakou má tato kořist cenu.“

„Nevěděli jsme však, že barbaři chtějí na město zaútočit tak brzy,“ odvětil Piay. „Díky této informaci jsme získali trochu času na přípravu obrany.“

Taita potřásl hlavou a Piay si všiml, že při vzpomínání zahalily mistrovi tvář chmury.

„Když hyksóská armáda během jediného dne rozdrtila naše vojska a vyrazila proti proudu Nilu, nezbývalo nám nic než prchat. Pohyboval jsem se v blízkosti královny Lostris a jejího syna, faraona a odvážného generála Tana. Kdybychom se nepříteli postavili a pokusili se bránit Théby, poslední žalostné zbytky naší armády by neunikly totální zkáze. Vzpomínám si, jako by se to stalo včera, jak jsem stál na zádi královské galéry a díval se na Město stovky bran mizící v závoji mlžného oparu. Z očí mi tekly slzy a srdce mi pukalo nad tou ztrátou. Nemohli jsme však vůbec nic dělat. Utekli jsme až za katarakty do země Kuš a olizovali si rány. Nakonec jsme získali dost sil, abychom se mohli vrátit a vyhnat barbary z Théb. Toho dne jsem se nesmírně radoval. Přisahali jsme, že už nikdy nedopustíme, aby město znovu padlo do rukou nepřítele. Ale teď...“ Hlas se mu vytratil a vyhlédl pod stanovou chlopní do noci.

Piay vzal z mísy zralý fík, vyhodil ho do vzduchu a dovedně chytil. Rozpůlil ho, polkl sousto sladké dužniny a napil se

osvěžující šťávy. Když si hřbetem ruky utřel ústa, všiml si, že Taita na něj upřeně hledí. V mistrových očích spatřil tvrdost a vycítil, že nadchází okamžik, kdy bude vynesena rozsudek.

„Nebudu hledat výmluvy, proč jsem ztratil tolik mužů,“ pronesl sklesle. „Měl jsem propátrat terén. Měl jsem poslechnout Hannua a postupovat opatrně.“

„Byl jsi lehkomyšlný. Jako ostatně vždycky. Až příliš jsi věřil svým schopnostem.“

„Vím, co dokážu, to je vše, co můžu říct.“

Taita na něj zahrozil prstem. „Tu vlastnost jsem v tobě poznal už ten první večer, kdy tě otec ke mně přivedl. Ano, už tehdy. Projevoval jsi nedostatek respektu. Mluvil jsi, aniž bys byl tázán. A každému, kdo byl ochoten poslouchat, jsi vykládal, jak jsi veliký a jak pozoruhodný osud tě čeká. Ve skutečnosti tě čekaly dvojí dveře – jedny označené *Sláva*, druhé *Zkáza*. A mě tehdy napadlo, že pokud vejdeš dveřmi zkázy, bude to jen tvoje volba.“

Piay se zachvěl podrážděním, učitelova slova ranila jeho pýchu. Ano, v noci se dopustil těžké chyby, ale tak zničující odsudek si nezaslouží.

„Copak jsem nebyl dobrý žák? Tvůj nejlepší student? Copak jsem nepochopil všechny lekce, které jsi mi poskytl?“

Taita si odfrkl. „V prvních dnech jsem se bál, že jsi blbec, který se nikdy nic nenaučí, ale mýlil jsem se. Skutečně znáš vše, co jsem tě mohl naučit o umění míru a války. Jsi nejlepší vyzvědač, jakého znám. Přesto je mi tě líto, Piayi.“

„Proč?“

„Protože jsi nepoznal strádání.“

„To mi jistě jenom prospělo.“

„Muž nemůže pochopit, kým doopravdy je, dokud netrpí. Jsi dosud nezformovaný, balancuješ na hraně velikosti, ale současně se potácíš na okraji propasti selhání. Dveře ke slávě a dveře ke zkáze.“

„A ty tvrdíš, že musím trpět, abych našel slávu?“ Piay se musel hodně snažit, aby se mu hlas nechvěl nevěřícností.

Měl-li k sobě být upřímný, pořád se bál rákosky, která ho švihala do hřbetu ruky. Trhl sebou. I teď, i jako velký hrdina Egypta.

„Musíš se naučit pokoře. Musíš se naučit naslouchat svým druhům. Moudrý muž ví, kdy jednat a kdy se řídit dobrou radou.“

„Naslouchat Hannuovi? Ten mi podrží dveře ke zkáze dokořán.“

„Od chvíle, kdy jsem tě vzal pod svá křídla, jsi vedl privilegiovaný život. Nejkrásnější šaty ušité nejlepšími řemeslníky z nejjemnějšího syrského hedvábí a ozdobené klenoty. Tvůj žaludek nikdy nepoznal hlad. Opíjel ses nejsladšími víny a pochutnával sis na pokrmech, které nejlepší kuchaři kladli před samotného faraona. Ale všechna tato privilegia, všechna tahle sláva ti jenom popletly hlavu.“

„To je pravda. Přes neustálé boje jsem vedl dobrý život. V nejtemnějších hodinách musí člověk vyhmátnout světlé chvíle, když může. To jsi mě naučil ty.“

„Dobrý žák neslyší jen to, co chce slyšet.“ Taita znovu přistoupil ke vstupu do stanu a nasál noční vzduch. Pátral po zápachu kouře ze spálenišť, což byl neomylný doprovodný znak postupu Hyksósů. Mág si vzal až příliš k srdci všechny válečné strasti, usoudil Piay, tím se vysvětluje jeho zahořklý tón.

„Ptám se znovu – přeješ si, abych dále trpěl?“ osopil se na svého učitele. „Ještě více než dnešní noci?“

„Žádný dobrý člověk nepřije svému bližnímu nic zlého,“ ohradil se Taita. „Ale ty nikdy nepoznáš svou skutečnou hodnotu, dokud tě nezocelí tvrdá cesta životem.“

Piay s úsměvem klesl na lavici. Bylo to samozřejmě gesto zaměřené na efekt. Nebyl schopen odhalit světu, jak hluboce se jej některé věci dotýkají – na tuto vlastnost jej Hannu opakovaně upozorňoval. Jenomže Taita a ostatní dvořané od něj očekávali sílu, schopnosti a šarm a Piay byl rozhodnut je nezklamat. Nedodržet toto předsevzetí by bylo projevem

slabosti. Ovšem uvnitř jej mučily vzpomínky na tváře mužů, kteří ho následovali a věřili mu, na tváře zkroucené bolestí, když se nad nimi zablýskly čepele nepřátel.

„Co teď se mnou bude?“ otázal se dutým hlasem.

Taita zvedl oči ke stropu stanu, kde se hromadil kouř z lampy. Když promluvil, každé slovo znělo něžně, jako by je vybíral s nejvyšší péčí.

„Tady mi nejsi k ničemu.“

Piay sebou viditelně škubl.

„Rány, které jsi dnešní noci utrpěl, tě budou dál užírat, zakousnou se ti hluboko do srdce. Už jsem to viděl mockrát.“

„Takže má služba skončila.“

„Ve svých nejlepších okamžicích jsi příliš cenný, abych tě ztratil, Piayi. A stále máš hodně co nabídnout. Ale nejdřív musíš poznat, kdo vlastně jsi. Musíš sám sobě dokázat, že zvládneš překonat každou překážku. Teprve pak znovu nabudeš sebedůvěru a shledáš, že je zdokonalena zkušenostmi a pokorou.“

Taita si pohladil bradu. V mysli se mu začal rodit jistý plán, a když se na Piaye opět podíval, v očích mu zajiskřilo.

Piay se pokusil o kající výraz. Copak stále není nejlepší zvěd v celém Egyptě? Nenechá se jen tak lehce odstrčit – ani tak významným a důležitým mužem jako Taita.

„Mohu svůj prohřešek napravit. Dej mi libovolný úkol, bez ohledu na rizika s ním spojená. Dokážu ti, že mám svou cenu.“ Jako kdyby to nedokázal již tisíckrát.

Mistrovy rty zvlnil náznak úsměvu, nebo se to alespoň Piayovi zdálo, neboť v jeho požadavku nebylo nic úsměvného.

„Naše přežití visí na vlásku,“ prohlásil Taita. „Naše armáda je zdecimovaná. Máme příliš málo koní, abychom se vyrovnali nezdolné kavalerii Hyksósů. Naděje na vítězství se každým dnem tenčí. V náš prospěch mluví pouze to, že se nám před nepřítelem podařilo utajit naši slabost. Ale pokud se Hyksósové rozhodnou na nás zaútočit, snadno nás rozdrť.“

„Teď však jejich plán útoku na Théby známe a...“

„Na obranu Théb nemáme dost sil. Město padne stejně jistě, jako po noci následuje svítání.“

„Co tedy? Znovu se stáhnout za druhý katarakt?“

„Nezbude nám nic jiného než pokusit se opět Théby dobýt. A budeme poraženi a tím skončí veškerá sláva Egypta. Pokud ovšem...“

Piay přimhouřil oči. Tento tón znal. Mozek jeho učitele pracoval na plné obrátky, v hlavě se mu rodil plán.

„Pokud se nám nepodaří získat spojence.“

„Kdo se s námi spojí? Obchodovali jsme s celým světem a v mnoha cizích krajích máme spousty přátel. Ale jsou to přátelé schopní a ochotní vyslat armádu, která by se postavila proti mocným a silným Hyksósum?“

„Uznávám, je to obtížný, snad i nemožný úkol. Ale svým ti ho.“

„Mně? Ale když selžu...“

„Pak je vše ztraceno.“

Piayovi se zatočila hlava, a když se mu mysl pročistila, uvědomil si, že Taita na něj vrhá podivný pohled. Z mistrova výrazu nemohl nic rozluštit, přesto vnitřně cítil, že ho celou dobu vedl právě k tomuto okamžiku.

„Zoufalý člověk může dosáhnout velikých věcí,“ naléhal mág tiše. „Člověk, jenž nemá co ztratit, dojde dál, vyšplhá výš, riskuje cokoli – včetně vlastního života –, aby získal odměnu, která mu přinese spásu. A ty nemáš co ztratit, Piayi. Pokud se ti nepodaří splnit tento úkol, nevracej se. Pro tebe už tady nebude místo. A taky je docela dobře možné, že se nebudeš mít k čemu vrátit.“

„Ale kam mám zamířit? Na západ? Tam žijí pouze pouštní tuláci a vražední Libyjci, kteří nemají nejmenší zájem bojovat proti Hyksósum. Na jih do země Kuš? Pomohl by nám král panující za katarakty?“

„Do země na sever od velkého moře. Do Mykén,“ řekl Taita po krátkém zamyšlení. „S tamními městskými státy máme

silné vazby prostřednictvím vzájemného obchodu a výměny znalostí mezi našimi mudrci. Mykéňané jsou nám hodně podobní. Starobylý národ, civilizovaný, bohatý. Ale nejdůležitější je, že mají mocné armády, protože tyhle městské státy spolu neustále bojují.“

„Do Mykén? Chceš, abych zahynul?“ Piay si přitiskl dlaň k čelu. „Musel bych cestovat napříč územím ovládaným Hyksósy, pak tajně proniknout na nějakou loď, na jejíž palubě bych překonal moře hemžící se piráty, a nakonec přes oblast zmítanou válkami mezi těmi městskými státy... a potom tím vším projít znovu na zpáteční cestě. A to nemluvím o vyjednávání s různými králi, jimž nemůžu na oplátku nabídnout nic kromě vděku a příslibu budoucího bohatství.“

„V tom případě jsme vyřízení...“

Piay zvedl ruce. „Ale jak o tom teď přemýšlím, nejsou to nepřekonatelné překážky, rozhodně ne pro muže jako já. Považuj úkol za splněný. Připrav plány pro konečné vítězství. Dny Hyksósů jsou již sečteny. Vidím však jeden problém – jak Mykénce přesvědčím? Obávám se, že ani moje vynikající řečnické schopnosti nebudou stačit.“

Taita přistoupil k truhlici v rohu stanu, ponořil do ní ruku, vylovil jakýsi předmět zabalený do kusu tkaniny a podal ho svému společníkovi. Když Piay předmět rozbálil, hleděl na lesklý kus fialového křemene.

„Tak velký ametyst jsem v životě neviděl,“ vydechl obdivně.

Taita založil ruce za záda. „Tohle je jen malinký kousek na ukázkou. Existuje dokonale utajený důl, o němž ví jen hrstka lidí, mezi nimiž určitě není žádný Hyksós, a tento důl je zdrojem nejčistších drahokamů. Nabídní při vyjednávání tento vzorek a slib ten důl každému, kdo se stane naším spojencem. Až budou Hyksósové poraženi, veškeré bohatství dolu připadne těmto spojencům.“

Piay zíral do fialových hlubin krystalu. Připadlo mu divné, že měl Taita tento vzorek tak pohotově po ruce, ale dál nad tím nehloubal.

„Vypravím se na cestu co nejdřív – ihned, pokud dostanu loďku, která mě ponese po řece.“

Taita se usmál, tentokrát ze široka, jako kdyby vyhrál nějakou nevyslovenou sázku.

Piay rychle probíhal rozlehlým ležením. Nesměl ztrácet čas – východní obzor již ohraničovala tenká stříbrná linka a faraonova armáda se brzy začne probouzet do nového dne vyplněného bojem. Čeká ho dlouhá a obtížná cesta a musí ještě mnohé zařídit.

Hannua našel usazeného u dohasínajícího táborového ohně, kterak okusoval okoralou chlebovou placku. Pomocník se na Piaye zadíval, jako by se bál, že mu nadřícený vyrvе kůrku z ruky.

„Dal ti výprask?“ zeptal se Hannu a rozprskl kolem sebe drobty.

„Ne, Taita mi nenabil.“

„Proč ne?“

„Protože nejsem děcko.“

Hannu se výmluvně ušklíbl. Piay ho probodl pohledem, ale pak si pomyslel, že se mu to možná jen zdálo.

„Čeká nás důležitý úkol,“ oznámil Piay.

„Už zas?“

„Důležitější než ten minulý.“

„Aha, už chápu. Odměna za selhání.“

„Uznávám, že ne vždy vyjde všechno podle plánu.“ Piay zvedl oči k vycházejícímu slunci. „Ale dozvěděli jsme se, jaké má nepřítel plány, což byl hlavní úkol naší noční výpravy. Jak to můžeš označit za selhání? Kdepak, na tom, čeho jsem dosáhl, může záviset náš úspěch.“

Hannu polkl poslední sousto a povzdechl si.

„Jaký je náš trest?“

„Naše *odměna*, kamaráde, spočívá v tom, že se nám dostalo cti stát se spasiteli Egypta.“ Piay nechal ruku klesnout na

jílec meče. „Vyrážíme vstříc největšímu životnímu dobrodružství. Čeká tě sláva, Hannu. Oba nás čeká. Připrav se, ať se můžeme dát na cestu dřív, než slunce vystoupí nad kopce.“

Přes přístav se táhl les stěžňů. Hannu vesloval proti proudu a Piay usazený na zádi loďky žasl nad množstvím plavidel všech typů a velikostí, která kotvila u nábreží. Určitě jich bylo víc než sto. Mnohá se plavila po celém toku Nilu, ale tvary a konstrukce jiných Piay neznal a usoudil, že musela připlout ze vzdálených zemí. Každopádně nikdy v životě neviděl tolik lodí pohromadě.

Toto byl ovšem Avaris, a kdo chtěl obchodovat na území Hyksósů, nemohl se tomuto městu vyhnout.

Piay vylezl zpod plachty na zádi, zastínil si rukou oči proti zářícímu dopolednímu slunci a prohlížel si přístavní hráz. Hemžila se námořníky a kupci, ale mezi nimi se pohybovalo i hodně hyksóských bojovníků s očima tvrdýma jako kámen a rukama položenýma na jílcích zakřivených mečů. Nyní jim hrozilo největší nebezpečí a Piay věděl, že musí postupovat s maximální opatrností.

Barbaři si po invazi zvolili své administrativní centrum vskutku velmi dobře. Avaris ležel hluboko v deltě, v místě, kde se Nil stáčí k východu, a díky své poloze ovládal veškerý obchod od velkého moře na severu. Stejně tak jím museli proplout i všichni Egypťané, kteří chtěli udat své zboží v daleké cizině.

Piay si prohlížel velké město rozkládající se za hradbami. Některé vysoké budovy obklopovala lešení, na nichž zedníci usazovali na místo velké kamenné kvádry a stavěli nová obydlí pro stále rostoucí masu úředníků, kteří počítali bohatství plynoucí z obchodních cel a daní v dobyté zemi. Tamhleta majestátní stavba bude s největší pravděpodobností nový palác pro krále. A jistě zde rostou i příbytky pro generály, kteří plánují tažení proti faraonovi.

Daleko vzadu rozeznal Piay v oparu sálajícího vedra zpo-
la dohotovený chrám, který dalece převyšoval střechy okol-
ních domů. Hyksósové nenechávali nikoho na pochybách,
kdo je tady pánem. Při takových ukázkách vznešené veli-
kosti se nebylo co divit, že mnozí Egypťané sklonili před
novými pány hlavu.

Piay se zachvěl ledovým vztekem a představil si sám sebe,
jak běží s planoucí pochodní od budovy k budově a vypa-
luje do základů nejen město, ale také odkaz nenáviděných
barbarů.

Raději zalezl zpátky do stínu pod plachtou. Možnost, že
by jej někdo poznal tak daleko na severu a přímo v srdci
hyksóské moci, byla mizivá, ale Taita ho naučil, že se na
výzvědné misi musí pokud možno vyhýbat rizikům.

„Bohové tě zastaví, když to nejmíň očekáváš,“ varoval ho
mág. Jako většina Taitových lekcí mu i tato dobře posloužila.

OVÍVAL se palmovou ratolestí a pozoroval řadu lodí, které
míjeli. Nikdo nezasvěcený by nevěřil, že na hranicích zuří
válka. Život zde plynul v zaběhaných kolejích. Hyksósové
zasahovali do všedních záležitostí egyptského lidu co nej-
méně a podporovali obchod, náboženství i vzdělávání, takže
jen málokdo byl schopen rozpoznat, zdali tu vládne božský
faraon, nebo barbarský král.

Tato skutečnost Piayovi jeho úkol trochu usnadňovala.
Umění splynout s davem ovládal vskutku dokonale.

Ovšem cesta na sever byla od počátku napínavá. Armád-
ní ležení opustili za soumraku hned následujícího dne po
záchraně egyptského vojáka z rukou nepřítele a pod rouš-
kou tmy překročili po vodě hranici. Ze břehu však tu a tam
vzlétly k noční obloze zapálené šípy, z nichž některé jen těs-
ně minuly jejich loďku a se sykotem dopadaly do vody.

Člun, který jim Taita poskytl, byl větší než ten, v němž
se předchozí noci přeplavili přes řeku, ale pořád dost malý,
aby ho mohl pohánět jediný veslař. Hannu se v denním žáru
potil na veslařské lavičce, ale nestěžoval si. Proč taky? Měl

ten lehčí úkol. Na Piayovi bylo, aby vymyslel, jak proniknout nebezpečným územím, kde je ze všech stran obklopovali nepřátelé.

Po východu slunce již bylo snadnější splynout s okolím. Hladinu Nilu, kam až oko dohlédlo, rychle zaplnila nejrůznější plavidla od hbitých malých veslic po hluboko ponořené mohutné nákladní lodě, které přepravovaly opracované kvádry z kamenolomů. V chladivém větru, který se hnal říčním údolím od Dolního království, se třepotaly plachty pohánějící plavidla, jež směřovala na jih k Thébám. Ti, kdo pluli opačným směrem do Memfis, využívali síly proudu, který je hnal k velkému moři.

Hannu stočil loďku k nábreží. Až na bederní roušku byl nahý, hustá hříva černých vlasů mu padala na záda lesklá potem.

„Hyksósové, kam se podíváš,“ utrousil nehlasně.

„Všechno dobře dopadne, pokud jim nedáme žádnou záminku k podezření,“ uklidňoval ho Piay tiše a neustále těkal očima po břehu. „Jsme jenom neškodní obchodníci s papyrem.“

„V tom případě drž ruce schované. Máš je hladké jako nějaká služka,“ zabručel Hannu. „Každý, kdo je uvidí, hned pozná, že jsi rukama nepracoval jeden jediný den.“

Jen co člun vklouzl do stínu přístavní hráze, Hannu vyskočil nahoru a přivázel ho. Piay vyšel po schodech a zamířil k nejhustšímu zástupu, který hlučel tak, až mu zaléhalo v uších. Obchodníci se navzájem překřikovali a handrkovali se zákazníci. Odpočívající námořníci se rozvalovali na plných žocích, zpívali a pili pivo. Prostitutky házely očima po kolemjdoucích mužích a usmívaly se na ně rudě zmalovanými rty.

Piay hleděl na pestrou směsici ras a žasl, kdo všechno našel cestu do Avarisu: muži s hustými černými vlasy ostříhanými tak, že připomínali přerostlé houby, a černýma očima v kulatých obličejích; další měli kůži barvy ebenu a na

hlavě nosili vysoko uvázané šátky; jiní cestovatelé zase měli kůži olivově zbarvenou a nosili dlouhá bílá roucha; obchodníci s otroky si s oblibou voskovali vousy; další měli kůži bílou jako mléko. Jejich hlasy se slévaly v kakofonii neznámých jazyků, lidé vzdychali a zpívali a pokřikovali.

Vzduch ztěžkl vůni koření vykládaného na nábreží. Každý závan větru útočil na čichové buňky novým oděrem.

Piay si náhle uvědomil, že zírá s otevřenou pusou jako naprostý cizinec. Ihned tleskl rukama a nasadil úsměv kupce dychtícího uzavřít obchod. S nadějí v očích se rozhlížel kolem sebe. Po chvíli k němu přistoupil výběřčí daní – Egypťan. Přes opasek suknice mu viselo rostoucí břicho, ale jinak byl pohublý, svaly měl zakrnělé a ruce držel tak, jako kdyby mu ze zápěstí vyrůstaly mrtvé ryby. Pod paží nesl papyrusový svitek. Barbaři neměli vlastní písmo, proto zaměstnávali egyptské písaře, kteří pro ně pořizovali záznamy.

Kolem prošel hyksóský válečník a zkoumavě hleděl na Piaye, jako by odhadoval, zda od něj nehrozí nějaké potíže. Piay jeho pronikavý pohled ignoroval a soustředil pozornost na neduživého Egypťana.

„Jaký je účel vašeho pobytu v Avarisu?“ zeptal se písař sykavě.

„Prodávám papyrus,“ ukázal na člun plný rákosových otepí, které pro něj nechal Taita připravit. „Dopravujeme naše zboží do Seny.“

Písař se zadíval na loďku. Hannu držel hlavu sklopenou a předstíral, že urovnává náklad.

„Jednu otep,“ řekl písař a otočil se.

Piay váhal, zda by měl smlouvat, nebo odevzdat naturální daň bez protestů. Pokud zvolí špatně, vzbudí podezření. Rozhlédl se po nábreží a sledoval jiné nově příchozí, kteří rozmlouvali s výběřčími daní.

„Řekl jsem jednu otep,“ vyštěkl písař.

„No dobře,“ rozhodl se Piay. „Ale uděláte ze mě žebráka.“ Křikl na Hannua: „Jednu otep.“

Výběřčí daní zaznamenal několika tahy štětce na svitek další položku a Piayovi se ulevilo, že zvolil správně. Ale písař dokončil záznam a přísně dodal: „A příště žádné stížnosti.“ Významně přenesl pohled z Piaye na hlídkujícího barbarského vojáka.

Jen co Hannu vytáhl otep papyru na přístavní hráz a písař zařídil její přenesení do skladiště, Piay se naklonil nad vodu a šeptl svému společníkovi: „Zůstaň tu se zbožím a hlídej ho před zloději. Já zajdu do města doplnit zásoby. Přinesu chleba a datle a můžeme vyrazit.“

Hannu se rozhlédl přimhouřenýma očima.

„Čím dřív odsud vypadneme, tím líp. Mám z tohoto místa špatný pocit.“

S malou otýpkou papyru na rameni jako platidlem kráčel Piay mezi osly, kteří táhli od přístavu do města naložené káry. Široká cesta byla dlážděná vápencem vyběleným sluncem, ale jakmile prošel bránou, ulice se zúžily a v denním žáru poskytovaly i trochu osvěžujícího stínu. Vzduch kolem skladišť sladce voněl skořicí a olivovým olejem, ale když Piay postoupil hlouběji do města, ucítil vlhký pach plesniviny a vzpomněl si, že většina domů ve městech v deltě Nilu stojí na kůlech zatlučených do bažinaté půdy. A o kus dál už všechno překryl tísnivý smrad hnojišť v chudinské čtvrti.

Kolem projela skupina hyksóských jezdců v kožených čapkách. Sídliili v posádce někde na okraji města, tady se však uvolnili, klábosili mezi sebou a smáli se. Z Piaye postupně spadlo napětí. Barbaři samolibě věřili, že dobyté území ovládají pevnou rukou, a ve svém sídelním městě žádné nepřátele určitě neočekávali.

Úzkou ulici od brány lemovaly četné hospody, jež sloužily cestovatelům, kteří městem každodenně procházeli. Piay si vybral tu, v níž po sobě hulákalo nejmní opilců, a vklouzl do chladivého přítmí. Podlahu z udusané hlíny kryly nové

sítinové rohože. Na lavicích a židlích podél stěn posedávali muži, kteří pili z hrnků pivo, víno, palmovou kořalku a parfémované likéry, jež Piay neznal, předpokládal však, že si je přivezli Hyksósové ze vzdálené domoviny.

Po krátkém smlouvání s majitelem hospody si Piay přinesl nakoupené zásoby a džbánky piva k lavici poblíž dveří, odkud mohl pozorovat život na ulici. Avaris si zjevně užíval klidu. Kolem prošli dva kněží v čistých plátěných róbách a bílých rákosových sandálech, otroci spěchali splnit naléhavé úkoly, jimiž je pověřili jejich pánové a paní. Rozesmáté děti si hrály na honěnou. Takhle to kdysi vypadalo i v Thébách.

Piay pocítil záchvěv pohrdání k Egypťanům, kteří se tak snadno přizpůsobili životu pod jhem utlačovatelů. Zatímco na hranici bojovali a umírali dobří muži, aby vrátili Egyptu minulou slávu a velikost, tito lidé se nestarali o nic než sami o sebe. Taita na něj naléhal, aby pro ně ve svém srdci našel alespoň špetku porozumění, protože to nebyli válečníci. Chtěli pouze žít a zajistit svou rodinu. Ale kdyby všichni přijali nájezdníky pouhým pokrčením ramen, Egypt by byl ztracen bez boje.

„Piayi?“

Škubl sebou, když zaslechl své jméno. Zamžoural k protější straně ulice ozářené sluncem a rozeznal ženu, která k němu vztahovala ruku.

„Piayi! Jsi to ty?“

Žena vykročila přes ulici do stínu a Piay poznal Meryt, pořád stejně krásnou, jako když ji viděl naposled na faraonově dvoře v Thébách. Vysoká a štíhlá, zahalená v bílém šatu, v němž na slunci přímo zářila, na tváři typický dívčí úsměv, jenž neodpovídal jejímu významnému postavení u dvora a který se mu vždycky tolik líbil. Černá paruka vrhala namodralé odlesky a kolem očí se skvěly zelené malachitové stíny, zvýrazňující jejich mandlový tvar.